

Мандрівка починається з одного кроку

ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОСІБНИК

Управління культури Полтавської
обласної державної адміністрації
Полтавська обласна бібліотеки
для юнацтва ім. Олесь Гончара

МАНДРІВКА ПОЧИНАЄТЬСЯ З ОДНОГО КРОКУ

ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОСІБНИК

Полтава – 2017

ББК 75.81

М-23

Упорядник – Базир Тетяна Миколаївна

«Мандрівка починається з одного кроку» : інформаційно-бібліографічний посібник / упоряд. Т. М. Базир; обласна бібліотека для юнацтва ім. Олесь Гончара. – Полтава, 2017. – 48 с.

Туризм під впливом процесів глобалізації та інтеграції набуває динамічного розвитку та стає одним із впливових чинників, від яких залежить зростання економіки, підвищення конкурентоспроможності країни на світових ринках, покращення добробуту населення. Протягом кількох останніх десятиліть у всьому світі спостерігається швидке зростання популярності туризму.

Інформаційно-бібліографічний посібник пропонує чотири розділи: «Історія розвитку туризму», «Державне регулювання туристичної галузі. Нормативно-правова база», «Види туризму», «Мандруємо Україною разом», цитати про подорожі, словник туристичних термінів.

Видання розраховано на широке коло читачів, має рекомендаційний характер та пропонує літературу з фондів Полтавської обласної бібліотеки для юнацтва ім. Олесь Гончара. Матеріал не є вичерпним.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ.....	6
РОЗДІЛ 2. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА.....	9
РОЗДІЛ 3. ВИДИ ТУРИЗМУ.....	17
3.1. ЗЕЛЕНИЙ (СІЛЬСЬКИЙ) ТУРИЗМ УКРАЇНИ.....	25
РОЗДІЛ 4. МАНДРУЄМО УКРАЇНОЮ РАЗОМ.....	32
ЦИТАТИ ПРО ПОДОРОЖІ.....	43
СЛОВНИК ТУРИСТИЧНИХ ТЕРМІНІВ.....	44

ПЕРЕДМОВА

З найдавніших часів люди вирушали в подорожі з метою пізнання світу й відкриття нових територій з торгівельними, дипломатичними, військовими, релігійними та іншими місіями.

Слово «туризм» походить від французького «tourisme» – прогулянка, подорож – подорожі у вільний час пов'язані з від'їздом за межі постійного проживання і один з видів активного відпочинку, який поєднує відновлення продуктивних сил людини з оздоровчими, пізнавальними, спортивними та культурно-розважальними цілями. В міжнародній практиці до туристів відносять осіб, які тимчасово і добровільно змінили місце проживання з будь-якою метою, крім діяльності, яка винагороджується в місці тимчасового перебування. Різні форми туризму віддають перевагу засобам організації раціонального дозвілля, активного відпочинку і проявлення здорового способу життя для широких верст населення і різних за віком.

Індустрія туризму – багатогалузевий виробничий комплекс, що займається відтворенням умов для подорожей і відпочинку, тобто виробництвом туристського продукту. Вона являється однією з найбільш значних галузей економіки в світі, а для деяких країн, що розвиваються – основною економічною галуззю.

Туризм, залежно від мети подорожі, поділяється на спортивний, пізнавальний (екскурсійний), діловий, любительський (мисливський, рибальський), кулінарний та інші; залежно від засобів пересування – пішохідний, лижний, автобусний, автомобільний, авіаційний, велисопедний, водний, залізничний, комбінований та інші. Туристична діяльність пов'язана з переїздом місць, організовується при любій погоді і пред'являє людині різноманітні вимоги. При цьому одночасно діють три важливі фактори: чергування оточуючого середовища (обстановка), кліматичні умови і вид діяльності.

Під час своїх мандрівок і походів, як в межах своєї країни і за кордоном подорожуючі знайомляться з країною і її людьми, їх життям, знайомляться з національною культурою. Вони розширюють і поглиблюють знання в області ботаніки, зоології, геології, географії, метеорології, астрономії. Крім того, туризм сприяє вивченню історії і формуванню світогляду, веде до зауваження і активного захисту природних багатств.

Оскільки туристична діяльність проводиться в більшій мірі в колективі, коли один залежить від другого і в обов'язковому порядку вимагається тактовність, уважне відношення один до одного, коли власні інтереси не можна ставити вище інтересів колективу, то все це представляє великі можливості для

інтенсивного виховання в дусі колективізму і для формування таких цінних рис характеру, як впевненість в собі, здатність і бажання допомагати.

Туристична діяльність також сприяє формуванню активної життєвої позиції молодій людині. Наприклад, в туристичних походах молодь загартовує свій організм, зміцнює здоров'я, розвиває витривалість, силу й інші фізичні якості, здобуває прикладні навички й уміння орієнтування на місцевості, подолання природних перешкод, самообслуговування та інше. Особливі умови туристської діяльності сприяють вихованню моральних якостей особистості:

взаємопідтримки, взаємодопомоги, організованості і дисципліни, принциповості, чуйності й уваги до товаришів, сміливості, стійкості і мужності, почуття відповідальності. Особливо важливе значення туризму заключається в організації дозвілля для молоді.

Всесвітній день туризму – свято, що відзначається щорічно 27 вересня з метою пропаганди туризму, висвітлення його внеску в економіку світової спільноти, розвитку зв'язків між народами різних країн.

Здобуття Україною державної незалежності поставило необхідність щодо відтворення у світі образу сучасної України в усій його повноті, у тому числі й з точки зору її привабливості для туристів з усього світу. Потрібен був певний час для створення організаційних, економічних, політичних та наукових засад для відродження галузі туризму в Україні. У перші роки після проголошення самостійності нашої держави туристична галузь значно занепала. Складна, нестабільна політична ситуація відлякувала іноземних туристів – їх кількість у ці роки скоротилася на 80 %. Так, 1992 року Україну відвідало лише 120 тис. туристів.

Із кожним роком розвиток туризму в Україні набуває все більших обертів. Щороку нашу державу відвідує в середньому 17 млн. іноземців, більшість яких є громадянами країн СНД, а третина приїжджає з ЄС. Україна є одним зі світових лідерів з міжнародного туризму – за даними Всесвітньої організації туризму, Україна посідає сьоме місце за кількістю відвідувань щороку. Таким чином, туристична галузь має надзвичайно важливе значення для економіки нашої держави, а розвиток цієї сфери суспільного життя повинен стати одним із пріоритетних завдань на найближче майбутнє.

РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

Об'єднувало всіх мандрівників те, що вони відносились до суспільної меншості, яка мала привілейований статус у суспільстві. Основна ж маса населення проживала свій вік, майже нікуди не виїжджаючи, бо не мала для цього ні коштів, ні відповідної мотивації.

Але певний прогрес все ж таки був. На виробництві скорочувався робочий час та збільшувалась частка вільного, наявність якого є однією з умов, що дозволяють здійснювати подорожі, і це було значним соціальним здобутком і дозволило в майбутньому, в XIX-XX ст., залучати до туризму працюючі категорії населення.

Збільшення кількості тих, хто подорожував заради задоволення, діяло як стимул розвитку інфраструктури для подорожуючих, збільшення комфортності мандрівок. І в цьому відношенні в епоху Просвітництва в країнах Європи відбувалися суттєві зміни.

Період з 1918 до 1929 рр. більшість істориків вважає «золотим десятиліттям» розвитку краєзнавства та екскурсійної діяльності в Радянському Союзі.

У наступні десять років також швидко розвивалися організаційні форми туристичної діяльності в СРСР, поширювався самодіяльний туризм.

У 1928 р. за рішенням Наркомпросу було створено акціонерне товариство «Радянський турист» («Совтур»), яке стало активно витіснювати приватні туристичні контори та бюро. Для вступу в товариство необхідно було придбати акцію «Совтура» вартістю 1 крб. Сто акцій давали їх власникові право голосу в акціонерному товаристві.

«Радянський турист» почав створювати свою матеріальну базу та розробляти нові туристичні маршрути по всій території Радянського Союзу, створюючи тим самим мережу власних турбаз, санаторіїв, будинків відпочинку, орендуючи готелі в курортних містах. «Совтур» був першою організацією, яка почала реалізовувати ідеї планового туризму. Через рік після створення «Совтур» вже пропонував платні путівки по 29 маршрутах по всій країні, аж до Паміру.

Важливу роль в розвитку масового самодіяльного туризму зіграв комсомол (ВЛКСМ), який займався організацією дозвілля молоді.

У 1947 р. більшість міжнародних туристичних організацій, які функціонували в першій половині XX – Міжнародний союз офіційних туристичних організацій (МСОТО). Союз став видавати міжнародний календар, де розміщувалась інформація про визначні дати туристичних подій. Раз на два місяці почав виходити журнал «Всесвітній турист». З'явилося також спільне з ЮНЕСКО видання – довідник «Подорож за кордон – прикордонні

формальності». МСОТО створив велику бібліотеку, де зібрані видання, що стосуються міжнародного туризму, регулярно видавались бібліографічні збірки.

У 1946 р. було створено ЮНЕСКО як міждержавну організацію, що займалась питаннями освіти, науки і культури. Саме силами ЮНЕСКО в 1950-і роки була розроблена програма розвитку туризму ЕКОСОС, спрямована на перетворення туризму на галузь економіки, яка розвивається найбільш швидко.

У 1975 р. ліквідовано МСОТО і створено Всесвітню туристичну організацію (ВТО), до складу якої на початку ХХІ ст. входило більше 120 держав. Генеральна асамблея ООН визнала за ВТО статус міжнародної організації, яка координує розвиток міжнародного туризму. Штаб-квартира ВТО перебувала в Мадриді.

Статут ВТО було прийнято 27 вересня 1975 р., а з 1980 року ця дата відзначається як Всесвітній день туризму.

Згідно зі статутом ВТО, її основними цілями є:

- ✓ стимулювання розвитку туризму як засобу росту економічних показників;
- ✓ розвиток туризму як чинника миру та взаємного спів-робітництва між країнами;
- ✓ реалізація посередництвом туризму прав людини на відпочинок і свободу пересування незалежно від раси, статі, мови та релігії;
- ✓ зосередження уваги на країнах, що розвиваються, в сфері туризму;
- ✓ проведення науково-дослідної роботи в сфері туризму.

ВТО прийняла ряд важливих для туризму декларацій, серед яких:

- ✓ Манільська декларація «Про туризм у світі» (Філіппіни 1980 р.);
- ✓ «Документ Акапулько» (Мексика, 1982 р.);
- ✓ «Хартія туризму» і «Кодекс туриста» (Софія, Болгарія, 1985 р.);.

Сучасних рис туризм в Україні став набувати з початку ХІХ ст. У цей час відома організація «Руська трійця» займалася організацією та популяризацією серед населення, особливо серед інтелігенції, народознавчих мандрівок Батьківщиною. Зокрема, Маркіян Шашкевич, Іван Вагилевич та Яків Головацький заохочували до пізнання історії України, ознайомлення з її культурно-історичними та природними пам'ятками. Згодом активними громадськими діячами було досліджено лікувальний та рекреаційний (відпочинковий) потенціал Криму, Прикарпаття та Закарпаття, визначено особливості цих територій та перспективи їх розвитку.

Перші організації, що пропонували здійснення туристичних подорожей (туристичні бюро), почали виникати наприкінці ХІХ ст. Так, 1895 року розпочало діяльність Ялтинське екскурсійне бюро, яке стало однією з перших подібних організацій в Україні. Згодом аналогічні організації створюють і на заході країни – основними центрами розвитку туризму стають Львів,

Перемишль, Галич тощо. На межі XIX-XX ст. починається освоєння рекреаційних місцевостей в районі Яремче, Ворохти, Косова, Верховини та ін.

Із приходом XX ст. розвиток туризму в Україні відбувається значно інтенсивніше. У 20-х роках на Донбасі, як найбільш промислово розвиненому регіоні, починають працювати перші будинки відпочинку. Згодом подібні заклади створюють і в інших місцевостях. Почала розвиватися специфічна галузь – курортологія. Створено Одеський науково-дослідний інститут курортології (1928 року) для лікування та профілактики багатьох захворювань за допомогою грязелікування та бальнеотерапії.

За часів Радянського Союзу розвиток туризму в Україні базувався на відомчій та профспілковій основі. Своєрідним видом пільг стала видача путівок на бази та в будинки відпочинку. Діяла спеціальна структура – «Укрпрофтуризм», що керувала профспілковим туризмом. Частина прибутку від путівок надходила до місцевих бюджетів, далі ці кошти використовувались для прокладання та модернізації транспортних шляхів, відновлення культурних та історичних пам'яток тощо. Іноземним та міжнародним молодіжним туризмом опікувалися «Інтурист» та «Супутник» відповідно. Загалом, за часів СРСР туристична галузь України функціонувала в складі єдиного рекреаційно-туристичного комплексу Радянського Союзу; усі курорти та об'єкти рекреаційної діяльності належали державі, відповідно, керівництво ними здійснювалося централізовано.

Література:

1. Рутинський, М. Й. Географія туризму України [Текст] : навч.-метод. посіб. / М. Й. Рутинський. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : ЦУЛ, 2004. – 160 с.
2. Рутинський, М. Й. Сільський туризм [Текст] : навч. посіб. / М. Й. Рутинський, Ю. В. Зінько. – К. : Знання, 2006. – 271 с.
3. Устименко, Л. М. Історія туризму [Текст] : навч. посіб. / Л. М. Устименко, І. Ю. Афанасьєв. – К. : Альтерпрес, 2005. – 320 с.
4. Федорченко, В. К. Історія туризму в Україні [Текст] : навч. посіб. / В. К. Федорченко, Т. А. Дьорова. – К. : Вища школа, 2002. – 195 с.

Електронні ресурси:

1. Історія туризму [Електронний ресурс] // buklib.net Буковинська бібліотека : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м]. – Режим доступу: <http://buklib.net/books/21977/> (дата звернення: 04.05.2017). – Назва з екрану.

2. Історія туризму [Електроний ресурс] // e-Works.com.ua : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м], 2012-2017. – Режим доступу: http://e-works.com.ua/work/1344_Istoriya_tyrizmy.html (дата звернення: 04.05.2017). – Назва з екрану.
3. Історія туризму [Електроний ресурс] // buklib.net Буковинська бібліотека : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м]. – Режим доступу: <http://buklib.net/books/21977/> (дата звернення: 04.05.2017). – Назва з екрану.
4. Макаренко С.М., Саак А.Є. Історія туризму [Електроний ресурс] // Все про туризм туристична бібліотека: [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м]. – Режим доступу: <http://infotour.in.ua/makarenko.htm> (дата звернення: 04.05.2017). – Назва з екрану.
5. Соколова М. История туризма [Електроний ресурс] // Библиотека Гумер – Только интересные книги : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м]. – Режим доступу: <http://www.gumer.info/Travel/sokol/> (дата звернення: 04.05.2017). – Назва з екрану.

РОЗДІЛ 2. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА.

Одвічний потяг людей до пізнання світу народив одну з найгуманніших, найефективніших та найменш затратних галузей – туристичну індустрію. Туризм активно сприяє духовному та культурному розвитку людей, вирішенню національних, соціально-економічних проблем, зближенню народів.

Всесвітній день туризму, який був заснований на III сесії Генеральної асамблеї Всесвітньої туристської організації (ВТО), що відбулася в 1979 році в Манілі.

«День туризму» з'явився в українському офіційному календарі в 1998 році, після того, як 21 вересня 1998 року, в столиці місті-герої Києві, другий президент України Леонід Данилович Кучма «в підтримку ініціативи Державного комітету України по туризму» підписав Указ N 1047/98 «Про День туризму». Указ наказував «Встановити в Україні День туризму, який відзначати щорічно 27 вересня».

Дата, 27 вересня, була обрана Президентом Кучмою з календаря не випадково. Саме в цей день, по всій планеті відзначається Всесвітній день туризму і працівники туристичної сфери і до цього вважали його своїм професійним святом. Завдяки указу президента, це неофіційне свято, засноване Всесвітньою туристською організацією знайшов на Україні офіційний статус.

2017 рік Генеральна Асамблея ООН затвердила і проголосила Міжнародним роком сталого розвитку туризму. У резолюції з цього приводу наголошується на важливості міжнародного туризму, потреби кращого взаєморозуміння між народами та поваги до культурних цінностей в усьому світі, що в загальному має сприяти зміцненню миру на планеті.

«Міжнародний рік сталого розвитку туризму – це унікальна можливість для промоції внеску туристичного сектора в загальний сталий розвиток, включаючи його економічну, соціальну та екологічну складові, а також для підвищення обізнаності про справжні розміри сектора, що часто недооцінюється», – сказав Генеральний секретар ЮНВТО Таліб Ріфаї.

***Нагадаємо:** завдання сталого розвитку туризму включено до Цілей Сталого Розвитку, ухвалених Генеральною Асамблеєю ООН у вересні 2015-го року, та до нового Порядку Денного - 2030, над втіленням яких почали працювати країни світу.*

Для провідних держав світу туризм ніколи не був галуззю, яка регулюється чи про яку дбають за залишковим принципом. За даними Всесвітньої туристичної організації, на туризм припадає близько 10% виробленого у світі валового продукту, це одна з ключових провідних галузей, що приносить доходи країні. І фактично кожне п'ятнадцяте робоче місце належить до сфери туризму. У більше ніж 40 країнах світу туризм є головним джерелом надходжень до державного бюджету. Україна, із значними історичними, культурними та природними ресурсами, має величезний потенціал і можливості для розвитку.

Здійснення туристичної діяльності базується на чіткій правовій основі, яку становить Конституція України, міжнародно-правові акти у сфері туристичної діяльності, Закон України «Про туризм» як спеціальний нормативно-правовий акт, галузеве законодавство та підзаконні нормативно-правові акти у сфері туризму. Загальні нормативно-правові акти лише певною мірою регулюють відносини у туристичній сфері. До них варто, насамперед, віднести Цивільний, Господарський, Податковий та Земельний кодекси, Кодекс законів про працю України, закони України «Про страхування», «Про курорти» тощо.

Фахівці з організації туристичної діяльності повинні бути обізнані з основними правовими вимогами щодо ліцензування туристичної діяльності, сертифікації та стандартизації у цій сфері, договірними засадами туристичного обслуговування та партнерської співпраці у галузі туристичної діяльності, гарантіями майнової та особистої безпеки туристів. Важливу роль у

провадженні туристичної діяльності відіграє державна підтримка сфери туризму, тому необхідно орієнтуватися у системі та повноваженнях органів, котрі забезпечують і гарантують відповідні заходи державної цільової підтримки туристичної інфраструктури. Державне регулювання туристичної діяльності є цілеспрямованим впливом органів державної влади на діяльність суб'єктів господарювання у галузі туризму, що надають різноманітні послуги з розміщення, перевезення та організації відпочинку з метою забезпечення нормальних умов функціонування ринкового механізму, реалізації соціально-економічних пріоритетів і вироблення єдиної концепції розвитку туристичної сфери.

Турист (мандрівник) – особа, яка здійснює подорож по Україні або в іншу державу з різною, не забороненою законом держави перебування, метою на термін від 24 годин до шести місяців без здійснення будь-якої оплачуваної діяльності, з зобов'язанням залишити державу або місцеперебування у зазначений термін.

*Закон України "Про туризм",
18 листопада 2003 року, № 1282-IV*

Конституційні засади правового регулювання туристичної діяльності.

Конституція України як Основний Закон нашої держави визначає основи правового статусу людини й громадянина в Україні, зокрема гарантує кожному право на відпочинок, право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди (ст. 50 Конституції України), право на підприємницьку діяльність, право на працю тощо. Кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом.

Держава захищає права споживачів, здійснює контроль за якістю і безпечністю продукції та усіх видів послуг і робіт, сприяє діяльності громадських організацій споживачів (ст. 42 Конституції України). Туристична діяльність є різновидом підприємницької діяльності. Кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає, або на яку вільно погоджується (ст. 43 Конституції України). Кожен, хто працює, має право на відпочинок (ст. 45 Конституції України).

Крім прав, Конституція України передбачає також і обов'язки. Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, шанування її державних символів є обов'язком громадян України (ст. 65 Конституції України). Кожен зобов'язаний не заподіювати шкоду природі, культурній спадщині, відшкодувати завдані ним збитки (ст. 66 Конституції України).

Кожен зобов'язаний сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом (ст.67 Конституції України). Кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей (ст. 68 Конституції України).

Сучасний стан розвитку туристичної сфери продовжує переживати перехідний період. Але поступальний процес відродження і розбудови України, активізація соціальної політики переконливо свідчать, що ці труднощі є тимчасовими. Слід зазначити, що адекватне і випереджаюче вирішення проблем – вже наявних і таких, що виникатимуть, сприятиме створенню ефективної соціальної інфраструктури та життєзабезпечення населення і туристичного сервісу на рівні світових вимог та стандартів. Україна на новому етапі розвитку стане рівноправним і конкурентоздатним партнером, займе належне їй місце на карті міжнародної рекреації.

На національному рівні на сьогодні відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р «Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року». Цей нормативний документ визначає загальнодержавні напрями розвитку сфери туризму і курортів України. Однак, що для повноцінного розвитку галузі цього сьогодні недостатньо. Щоб вивести український туризм з глибокої кризи, потрібний цілісний, системний підхід.

Стратегія визначає підхід державної туристичної політики у таких напрямках:

- ✓ безпека туристів;
- ✓ нормативно-правова забезпечення;
- ✓ розвиток туристичної інфраструктури;
- ✓ розвиток людських ресурсів;
- ✓ маркетингова політика розвитку туризму та курортів.

Стратегія передбачає, що до 2026 року в Україні:

- ✓ кількості іноземних туристів збільшиться у 2,5 рази;
- ✓ кількості внутрішніх туристів збільшиться в 5 разів;
- ✓ кількості робочих місць у сфері туризму збільшиться в 5 разів;
- ✓ наповнення бюджетів усіх рівнів від провадження туристичної діяльності збільшиться в 10 разів;
- ✓ кількість суб'єктів туристичної діяльності зросте в 5 разів;
- ✓ туристи витратять під час подорожей в Україні до 80 млрд грн.;
- ✓ буде створено позитивний імідж України як країни, привабливої для туризму.

«Розробка туристичної стратегії – це одна з умов, яку ми маємо виконати в рамках імплементації Угоди про асоціацію з ЄС. Ми вже працюємо над її втіленням: створюємо план заходів реалізації Стратегії, ведемо активний діалог

з представниками українського бізнесу, опрацьовуємо законодавчу базу», – зазначив заступник Міністра економічного розвитку і торгівлі України Михайло Тітарчук.

Прикро, що впродовж багатьох років державна політика України не була зорієнтована на розвиток туризму. Ми повинні усвідомити те, що саме розвиток внутрішнього та в'їзного туризму зможе розвинути регіони та наповнити бюджети.

11 червня 2017 року рівно опівночі вступив в силу безвізовий режим з Євросоюзом. Рада міністрів Євросоюзу схвалила остаточне рішення про безвізовий режим для України. Це була фінальна інстанція в отриманні дозволу українцям перетинати кордон ЄС без віз.

17 травня у будинку Європарламенту у Страсбурзі відбулася урочиста церемонія підписання документу про безвіз для України. Документ підписали голова Європейського парламенту Антоніо Таяні та представник від Мальти (міністр внутрішніх справ Кармело Абела), яка зараз головує у Раді ЄС. Також на заході був присутній президент України Петро Порошенко.

З введенням безвізу можна очікувати на різке збільшення туристичного потоку. Хто і що саме не говорив би, але бажання погуляти вулицями Франції, Польщі чи Німеччини ще ніхто не відміняв. Однак, разом із цим можливе підвищення іміграційного рівня. Незважаючи на це, що запровадження безвізового режиму – це значний успіх для української держави та й взагалі плюс для нас на світовому рівні.

Література:

1. Конституція України [Текст] : станом на 30 вересня 2016 року. – Харків : Право, 2016. – 76 с.
2. Україна. Закон. Про внесення змін до Закону України "Про туризм" щодо надання туристичних послуг [Текст] : від 9 лют. 2012 р. № 4385-VI / Україна. Закон. // Голос України. – 2012. – 6 берез. – С. 20.
3. Україна. Закон. Про внесення змін до Закону України «Про туризм» щодо надання туристичних послуг [Текст] : від 9 лют. 2012 р. № 4385-VI / Україна. Закон. // Голос України. – 2012. – 6 берез. – С. 20.
4. Україна. Кабінет Міністрів. Про внесення змін до Державної цільової соціальної програми розвитку в Україні спортивної та туристичної інфраструктури у 2011-2022 роках [Текст] : постанова від 28 серп. 2013 р. № 808 / Україна. Кабінет Міністрів. // Офіційний вісник України. – 2013. – № 87. – С. 74-112.
5. Україна. Кабінет Міністрів. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та

- курортів на період до 2026 року [Текст] : розпорядження від 16 берез. 2017 р. № 168-р / Україна. Кабінет Міністрів. // Офіційний вісник України. – 2017. – № 26. – С. 86-93.
6. Україна. Верховна Рада. Про рекомендації парламентарських слухань на тему: «Розвиток туристичної індустрії як інструмент економічного розвитку та інвестиційної привабливості України» [Текст] : постанова від 13 липня № 1460-VIII / Україна. Верховна Рада. // Урядовий кур'єр. – 2016. – 16 серп. – С. 8.
 7. Україна. Кодекс Господарський кодекс України [Текст] : чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 25 серп. 2009 р. [Текст] / Україна. Кодекс. – К. : Видавець Паливода А. В., 2009. – 192 с.
 8. Україна. Кодекс Земельний кодекс України [Текст] : Офіційний текст / Україна. Кодекс; Україна. Закон. – К. : Право, 2001. – 90 с.
 9. Гамкрелідзе К. Особливості відшкодування завданих збитків за договором про надання туристичних послуг [Текст] / К. Гамкрелідзе // Юридичний журнал. – 2014. – № 2-3. – С. 120-122.
 10. Гостюк В. І. Договірне регулювання відносин у сфері надання туристичних послуг [Текст] / В. І. Гостюк // Часопис Київського університету права. – 2014. – № 1. – С. 163-167.
 11. Гостюк В. І. Правові засади та механізм державного регулювання туристичної галузі України [Текст] / В. І. Гостюк // Часопис Київського університету права. – 2013. – № 4. – С. 168-172.
 12. Гудима М. Загальне й особливе в юридичній відповідальності туроператора (турагента) за договором про надання туристичних послуг [Текст] / М. Гудима // Підприємництво, господарство і право. – 2014. – № 2. – С. 6-9.
 13. Гудима М. Істотні умови договору – про надання туристичних послуг [Текст] / М. Гудима // Підприємництво, господарство і право. – 2014. – № 2. – С. 10-13.
 14. Кифяк, Василь Федорович. Організація туризму [Текст] : навч. посіб. / В. Ф. Кифяк. – Чернівці : Книги-XXI, 2011. – 344 с.
 15. Кифяк, В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні [Текст] : навч. посіб. / В. Ф. Кифяк. – Чернівці : Зелена Буковина, 2003. – 312 с.
 16. Коросташивець Ю. Істотні умови договору на туристичне обслуговування за законодавством України [Текст] / Ю. Коросташивець // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 8. – С. 96-99.
 17. Мальська, М. П. Організація туристичного обслуговування [Текст] : підручник / М. П. Мальська, В. В. Худо, Ю. С. Занько; М-во освіти і науки України Львів. нац. ун-тет ім. І. Франка. – К. : Знання, 2011. – 275 с.

18. Мальська, М. П. Основи туристичного бізнесу [Текст] : навч. посібник / М. П. Мальська, В. В. Худо , В. І. Цибух. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с.
19. Мальська, М. П.. Планування туристичної діяльності [Текст] : підручник / М. П. Мальська, О. Ю. Бордун. – К. : Знання, 2010. – 310 с.
20. Мальська, М. П. Туристичний бізнес: теорія та практика [Текст] : навч. посібник / М. П. Мальська, В. В. Худо. – К. : ЦУЛ, 2007. – 424 с.
21. Матвієнко А. Державно-правове регулювання туристичної галузі в Україні: історичний аспект [Текст] / А. Матвієнко // Юридична Україна. – 2014. – № 2. – С. 19-23.
22. Матвієнко А. Шляхи вдосконалення законодавства України про туризм [Текст] / А. Матвієнко // Юридична Україна. – 2014. – № 3. – С. 21-25.
23. Нелін О. І. Актуальні питання правового регулювання туризму в Україні в контексті європейської інтеграції і гармонізації національного законодавства [Текст] / О. І. Нелін // Юридична Україна. – 2014. – № 12. – С. 4-9.
24. Ожерельєв В. П. Міжнародно-правові аспекти становлення і розвитку екоспейс-туризму [Текст] / В. П. Ожерельєв // Держава і право. – 2010. – Вип. 48. – С. 583-595.
25. Осташова В. О. Особливості правового регулювання договірних відносин у сфері сільського зеленого туризму [Текст] / В. О. Осташова // Часопис Київського університету права. – 2016. – № 1. – С. 246-249.
26. Пуцентейло, П. Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємництва [Текст] : навч. посіб. / П. Р. Пуцентейло. – К. : ЦУЛ, 2007. – 344 с.
27. Резнікова В. Туристичний продукт: товар чи послуга [Текст] / В. Резнікова // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 10. – С. 64-69.
28. Розвиток туристичного бізнесу регіону [Текст] : монографія / ред. І. М. Школа. – Чернівці : Книги-XXI, 2007. – 292 с.
29. Рутинський, М. Й. Географія туризму України [Текст] : навч.-метод. посіб. / М. Й. Рутинський. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : ЦУЛ, 2004. – 160 с.
30. Семенова М. Правова природа договірних відносин, що виникають у сфері надання туристичних та супутніх послуг [Текст] / М. Семенова // Юридична Україна. – 2010. – № 8. – С. 90-94.
31. Товт М. М. Щодо вдосконалення законодавчого регулювання діяльності у сфері сільського зеленого туризму [Текст] / М. М. Товт // Віче. – 2013. – № 22. – С. 30-32.
32. Туристична діяльність. Нормативна база / Упоряд. Роїна О.М. – К. : КНТ,

2005. – 448 с.

33. Школа, І. М. Менеджмент туризму [Текст] : підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / І. М. Школа, О. П. Корольчук. – Чернівці : Книги-XXI, 2011. – 464 с.

Електронні ресурси:

1. Конституція України [Електронний ресурс] // Президент України. Петро Порошенко. Офіційне інтернет-представництво : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/constitution> (дата звернення: 18.04.2017). – Назва з екрану.
2. Закон України. Про внесення змін до Закону України «Про туризм» [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м], 1994-2017. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1282-15> (дата звернення: 18.04.2017). – Назва з екрану.
3. Закон України. Про особисте селянське господарство [Електронний ресурс] // Законодавство України. Кодекси та закони : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м]. – Режим доступу: <http://bit.ly/2rnZ6D0> (дата звернення: 31.05.2017). – Назва з екрану.
4. Закон України Про фермерське господарство [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м], 1994-2017. – Режим доступу: <http://bit.ly/2qFLdMi> (дата звернення: 31.05.2017). – Назва з екрану.
5. Указ Президента України. Про заходи щодо розвитку туризму і курортів в Україні [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м], 1994-2017. – Режим доступу: <http://bit.ly/2rjQxXI> (дата звернення: 31.05.2017). – Назва з екрану.
6. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] // Державна фіскальна служба України. Офіційний портал : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м], 2017. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/nk/> (дата звернення: 18.04.2017). – Назва з екрану.
7. Цивільний кодекс Української РСР [Електронний ресурс] // Ліга. Закон. Головний правовий портал України : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м], 1991-2017. – Режим доступу: <http://bit.ly/2tca1kH> (дата звернення: 18.04.2017). – Назва з екрану.

РОЗДІЛ 3. ВИДИ ТУРИЗМУ

Турист – це людина, яка любить подорожувати, відкривати нові далі. Це людина, яка понад усе любить свій рідний край, свою землю. Яка надає перевагу голубому шатру неба над тіснявою міських квартир. Біля туристичного вогнища створювалися найкращі пісні, біля нього зароджувалася найміцніша справжня дружба...

Відкриваючи для себе світ і знайомлячись з його красою, ми намагаємося розширити свій кругозір і в той же час задовольнити свою пристрасть до пригод. У цьому розділі ми розглянемо як популярні, так і порівняно нові види туризму, що практикуються сьогодні у світовому масштабі.

Поїздки розширюють межі пізнання світу, сприяють спілкуванню з представниками інших культур. Тому туристичні подорожі були популярні завжди. Урізноманітнити життя, змінити оточення і відпочити чи оздоровитись можна завдяки туризму, тобто за допомогою подорожування по Україні або в іншу країну.

Туристична діяльність – багатогранний процес, на розвиток якого впливає велика кількість різних чинників. Щоб усіх їх врахувати, необхідно конкретизувати та систематизувати окремі види туризму. Для цього їх зводять у класифікацію. Таке впорядкування допоможе визначити можливості туризму, врахувати потреби сучасних туристів, удосконалювати організаційні структури управління туристичною галуззю, а також розробляти програми розвитку та регулювання туризму. Адже кожен конкретний вид туризму потребує відповідних ресурсів та сучасної інфраструктури.

Джанкет-туризм (ігровий туризм) – це розважальна мандрівка з відвідуванням казино. Новий напрямок азартного відпочинку. Головною привабливою для туристів особливістю Джанкет є той факт, що частина витрат, пов'язаних з поїздкою, бере на себе організатор. Зазвичай учасникам надається цілий ряд безкоштовних послуг: переліт, трансфери, харчування, проживання, екскурсійні тури та інше. Все залежить від рівня заходу.

Натомість від клієнта вимагається дотримання умов джанкет. Необхідно придбати фішок на обумовлену заздалегідь суму, а потім грати в казино не менше певного часу у встановленому діапазоні ставок.

Спортивний туризм користується незмінною популярністю у мандрівників різного віку. Існує два різновиди цього напрямку, що передбачають активне і пасивне проведення часу. У першому випадку люди є учасниками самого процесу (активний туризм), а в другому – спостерігачами, які проявляють інтерес до певних видів змагань, чемпіонатів і т.д. Яскравий приклад – ЄВРО 2012, під час якого Україну відвідало майже два мільйони туристів.

Варто згадати як традиційні види спортивного туризму так і нові види дозволя:

- водний (вітрильний спорт, рафтинг);
- пішохідний (піші екскурсії);
- гірськолижний (зимові види спорту);
- велосипедний;
- кінний;
- автомобільний;
- гольф-туризм і т.д.

Діловий туризм – це поїздки, пов'язані з виконанням фахових обов'язків з метою відвідування об'єктів, що належать фірмі або становляють для неї певний інтерес називаючись «бізнес-поїздками». Поняття «діловий туризм» виникло недавно. У світі про нього заговорили як про прибутковий і самостійний вид туризму в 70-80-х роках ХХ ст. Нині він належить до найприбутковіших субгалузей туризму. До сфери ділового туризму зараховують організацію різних конференцій, семінарів, симпозіумів, а також виставки, ярмарки.

«Темний» туризм – це вид пізнавального туризму, що передбачає відвідування місць, які пов'язані зі смертю та стражданнями людей. До складових «темного» туризму слід віднести:

- туризм катастроф (відвідання місць, які постраждали від стихійних лих, «токсичні тури» по місцях екологічних катастроф);
- містичний туризм (подорожі по місцях з паранормальною активністю);
- туризм по кладовищах;
- туризм «смерті» (цей вид спрямований на відвідування місць з трагічною історією: концентраційні табори смерті в Польщі, «Поля смерті» «червоних кхмерів» у Камбоджі, місця Голодомору в Україні, музеї тортур, в'язниці з суворим режимом, місця історичних битв, наприклад, Геттисберг і Босвор, місця страт, районів, де були скоєні злочини серійні вбивці, наприклад Джек Різник).

Чому темний туризм привабливий?

Дослідники по-різному пояснюють, чому людей приваблюють трагічні місця. За однією з версій деякі люди під час екскурсій відчують почуття емоційного збудження. Інші (вже після відвідин) – навіть ейфорію. Деякі ж туристи просто люблять лякатися, а комусь такі місця приносять відчуття спокою.

Фототуризм – спеціалізований вид туризму, розрахований, в першу чергу, на створення сприятливих умов для проведення фотографічної зйомки. Фототуризм дає можливість відкрити для себе нові краєвиди, підвищити свій фотографічний рівень, поповнити свої альбоми новими знімками. Фототури організуються, як правило, туристичними фірмами, але також цим займаються школи фотографів або професіонали, що створюють спеціальні майстер-класи та фотосесії на природі. Організатори заздалегідь планують тривалість поїздки, вибирають маршрути, складають програму подорожі, бронюють готель для проживання на весь період поїздки.

Космічний туризм – оплачувані з приватних коштів польоти в космос або на навколосезонну орбіту в розважальних чи науково-дослідних цілях. Відповідно до оцінок, опитувань та досліджень громадської думки, у багатьох людей є велике бажання полетіти в космос. Хоча вартість туру на орбіту складає декілька десятків мільйонів доларів, кількість охочих побачити космос неухильно зростає. Крім того, є послуга – вихід космічного туриста у відкритий космос.

Лікувально-оздоровчий туризм – один з найперспективніших видів туризму України. Він розвивається за рахунок значних ресурсів: морського узбережжя, гарячих, теплих і холодних мінеральних джерел, лікувальних лиманових родовищ грязі, лісів тощо, якими багата країна. Інтерес до лікувально-оздоровчого туризму в Європі постійно зростає, що в значній мірі обумовлено демографічними тенденціями. Це популярний напрям медичного туризму, він існує з античних часів. Вже стародавні греки, щоб поправити своє здоров'я, відправлялися в святилище бога-цілителя Асклепія в Епідавр – там були готелі, лазні, палестри

(школи гімнастики). Руїни споруд для лікування мінеральними водами часів Римської імперії збереглися в районах багатьох відомих європейських курортів.

Гастрономічний туризм – подорож з дегустацією оригінальних, вишуканих блюд і напоїв як вид тематичного відпочинку для справжніх естетів. Можливість дізнатись більше про особливості їжі, відчути неповторну атмосферу кожного закладу, познайомитись з правилами сервірування столів, оформленням страв і обслуговування – це справжній відпочинок для гурманів. В деяких країнах приготування їжі зведене в культ, а страви або продукти є своєрідними символами держави. Саме такі країни і слід відвідати, вирушаючи в гастрономічний тур.

У гастрономічного туризму є свої підвиди:

- **Кавовий туризм.** Сучасний світ важко уявити без кави, адже вживання цього напою стало світовою традицією. Кожен народ має власні правила та звички у приготуванні та вживанні даного напою. Вважається, що кави у своїй популярності поступається хіба що воді.

Чашка кави завжди асоціювалась з моментом спокою між напруженими частинами дня або з пробудженням вранці, коли людина або залишається наодинці зі своїми думками, або неквапно розмовляє з друзями чи рідними. Саме такі моменти дали поштовх великій популярності кавового туризму. Кавовою столицею України є Львів. Часто подорожуючі прагнуть завітати до міста Лева заради того, щоб скуштувати львівську каву. Феномен львівської традиції кавування досліджував, зокрема, письменник Юрій Винничук у творі «Таємниці львівської кави», здійснюючи літературну подорож кав'ярнями міста.

- **Винний туризм** – спеціалізований вид туризму, пов'язаний з ознайомленням з історією, технологією та культурою споживання алкогольних напоїв у певному регіоні та дегустацією алкогольних напоїв безпосередньо у виробника, а також відвідування спеціальних закладів та заходів, як дегустаційні зали, винні підвали, винні виставки, конкурси, фестивалі, тощо. Ідеї винного туризму швидко набирають оберти в Україні, у всіх виноробних регіонах країни – Закарпатті, Одеській і Херсонській областях – все більшу популярність отримують винні тури, формуються спеціалізовані винні

маршрути, відкриваються дегустаційні зали та екскурсійні маршрути з відвідуванням виноробних виробництв.

Релігійний туризм (сакральний туризм, паломницький туризм, езотеричний туризм) – різновид туризму, пов'язаний з наданням послуг і задоволенням потреб туристів, що прямують до святих місць і релігійних центрів, що знаходяться за межами звичайного для них середовища.

Релігійний туризм поділяється на різновиди:

- езотеричний – метою його є розширення традиційного релігійного світосприйняття, і відповідно з цією метою ведеться філософський пошук в процесі подорожі;
- релігійний туризм екскурсійно-пізнавальної спрямованості – відвідання місць пов'язаних з історією релігій;
- сакральний – різновид, де турист під час відвідування певних місць створює, відновлює або підкреслює зв'язок з уявним потойбічним. Сакральне в широкому сенсі – це все, що має відношення до Божественного, релігійного, небесного, потойбічного, ірраціонального, містичного, те, що відрізняється від повсякденних речей, понять, явищ;
- паломницький туризм – це сукупність поїздок представників різних конфесій з паломницькими цілями.

Хто такі паломники?

Це люди, які зважуються на тривалі і, часом, не найлегші в плані комфорту подорожі, лише для того, щоб збагатити власний духовний світ, довести прихильність віри, доторкнутися до великих святинь планети і виконати почесну місію, що накладається на кожного віруючого божественними постулатами.

Ця особливість релігійного туризму істотно відрізняє його від звичної схеми відпочинку на морському курорті або відвідування пам'яток старовини.

Пригодницький туризм – не так давно став користуватися величезною популярністю серед відпочивальників. Сотні тисяч любителів екстриму відправляються в подорож для того, щоб отримати свою порцію адреналіну. Сміливці по всьому світу подорожують на

повітряних кулях, піднімаються в гори, стрибають з парашутами, опускаються до підводних глибин і досліджують печери, катаються на снігоходах або джипах по непрохідній місцевості.

Івент-туризм – головною метою івент-туризму є відвідання видовищних подій, таких як концерти світових зірок, спортивні змагання, фестивалі, народні свята і карнавали. Важко знайти вболівальника, який би не мріяв побувати на фіналі чемпіонату світу, а рідкісний кінолюбитель не хотів би опинитися на кінофестивалі. Не говорячи вже про те, що будь-кому буде цікаво взяти участь у карнавалі чи етно-фестивалі і максимально зануритись у культуру невідомої країни.

«**Шоп-тури**» характерні для України і країн СНД. Метою поїздки за кордон є придбання товарів народного споживання для їхньої наступної реалізації (взуття, трикотажу й інших товарів – у Туреччині, Італії, Португалії, Сирії; текстилю – в Індонезії; хутра – в Греції й Аргентині; меблів – у Польщі й Італії; теле – і радіотоварів – в ОАЕ; автомашин – у Німеччині, Швеції, Голландії, Латвії). «Човниковий» бізнес приносить відчутне збільшення бюджету цих країн.

Кінотуризм – класичні подорожі «по легендарних місцях»: берете улюблений роуд-муві, наприклад «Достучатись до небес», «Їж. Молись. Люби» чи будь-який інший фільм про подорожі, максимально автентично екіпіруєтесь і повторюєте кіно-маршрут. По дорозі обов'язково переглядати оригінал і робити постановочні фотографії «в образі».

Еко-туризм – відпочинок у віддалених місцинах з багатомісечною культурно-історичною спадщиною, що дає можливість духовно збагатитись від спілкування з дикою природою. Як правило, туристи проживають в спеціальних хатинах у національних заповідниках, еко-готелях, які працюють на сонячних батареях або у наметових таборах і спостерігають за дикими тваринами на безпечній відстані. Різновидом еко-туризму є так звані «акулячі тури», коли туриста у спеціальній клітці занурюють в море, а навколо плавають велетенські акули – напевно для такого відпочинку тварин треба просто обожнювати.

Гостьовий туризм (каучсерфінг) – ідея каучсерфінгу доволі проста: є люди, які готові абсолютно безкоштовно прийняти у себе вдома гостей із інших

міст та країн. Турист максимально занурюється в культурне середовище і пізнає місто очима місцевого жителя, а це досвід абсолютно відмінний від прогулянок протоптаними туристичними маршрутами. Особливо цікавим стане такий вид туризму бажаним вивчити іноземну мову.

Екологічний туризм – представлений мережею невеликих готелів, пансіонатів, побудованих в самих відокремлених і тихих куточках нашої планети, які не зазнали згубного впливу глобалізації. Цей відносно новий вид туризму покликаний підтримати крихкий екологічний баланс між природою і людиною, виховати шанобливе ставлення до навколишнього середовища.

Бекпекінг – метою якого є максимально економна подорож. Біблія бекпекерів – журнал Lonely Planet, а розпізнавальний знак – просторий рюкзак за спиною. Жодних сумок з косметичками і купою одягу, ніякого комфорту – лише автостоп, найдешевші гостелі і купа цікавих місць та вражень. Закордоном традиційним часом для бекпекінгу є гар уеар – рік між завершенням навчання і початком роботи. Але насправді стати бекпекером ніколи не пізно – рюкзак за плечі і вперед!

І який би вид туризму ви для себе не обрали, головне – не сидіти на місці. Цікавих вам подорожей!

Література:

1. Бейдик О. Монгольф'єр над Україною [Текст] / О. Бейдик // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2011. – № 12. – С. 22-24.
2. Ветитнев, А. М. Лечебный туризм [Текст] : [учеб. пос. для студ. высш. учебн. заведений обучающихся по направлению подготовки 100201 «Туризм» и по спец. 100103 «Социально – культурный сервис и туризм»] / А. М. Ветитнев, А. С. Кусков. – М. : Форум, 2010. – 592 с.
3. Види туризму [Текст] // Попов М. М. Організація шкільного туризму. – Х., 2012. – С. 5-28. – (Б-ка журн. «Географія». Вип. 7 (103))
4. Гарбера О. Місце міжнародного туризму в системі світового ринку послуг [Текст] / О. Гарбера // Економіка та держава. – 2009. – №12. – С. 54-57.
5. Грабовський, Ю. А. Спортивний туризм [Текст] : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Ю. А. Грабовський, О. В. Скалій, Т. В. Скалій. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2009. – 304 с.
6. Кляп, М. П. Сучасні різновиди туризму [Текст] : навч. посібн. / М. П. Кляп, Ф. Ф. Шандор. – К. : Знання, 2011. – 334 с.

7. Старовойтенко О. Класифікація видів туризму в контексті культури [Текст] / О. Старовойтенко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2011. – № 7. – С. 132-140.
8. Старовойтенко О. Оздоровчий туризм [Текст] / О. Старовойтенко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2011. – № 6. – С. 152-155.
9. Шандор, Ф. Ф. Сучасні різновиди туризму [Текст] : підручник / Ф. Ф. Шандор, М. П. Кляп. – К. : Знання, 2013. – 334 с.
10. Щур, Ю. В. Спортивно-оздоровчий туризм [Текст] : навч. посіб. / Ю. В. Щур, О. Ю. Дмитрук. – К. : Альтерпрес, 2003. – 232 с.

Електронні ресурси:

1. Артемова О.М., Козлова В.А. Основи гостинності та туризму. Тема 7. Основні види туризму [Електронний ресурс] // Все про туризм туристична бібліотека : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м]. – Режим доступу: <http://infotour.in.ua/artemova7.htm> (дата звернення: 18.04.2017). – Назва з екрану.
2. Деякі види туризму та їх особливості – Частина I [Електронний ресурс] // tochka.net : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м], 2009-2017. – Режим доступу: <http://bit.ly/2prQnQr> (дата звернення: 18.04.2017). – Назва з екрану.
3. Туризм в Україні. Класифікація та види [Електронний ресурс] // Ефективна економіка : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м]. – Режим доступу: <http://bit.ly/2qyKfpu> (дата звернення: 18.04.2017). – Назва з екрану.
4. Види туризму [Електронний ресурс] // Світ туризму : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м], 2015-2016. – Режим доступу: <http://tursvit.info/vydy-turyzmu/> (дата звернення: 18.04.2017). – Назва з екрану.
5. Види туризму [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2016. – Режим доступу: <http://bit.ly/2r0lpyF> (дата звернення: 12.05.2017). – Назва з екрану.
6. Лекція № 2: Туризм: його види та ресурси [Електронний ресурс] // Основи туризмознавства : [блог]. – Текст. дані. – [Б. м.]. – Режим доступу: <http://bit.ly/2pFm6tc> (дата звернення: 12.05.2017). – Назва з екрану.
7. Що таке «бекпекінг» і що вам потрібно знати про нього [Електронний ресурс] // Wokosmart: [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2015. – Режим доступу: <http://bit.ly/2qbwugB> (дата звернення: 24.05.2017). – Назва з екрану.
8. Як обрати вид туризму для себе [Електронний ресурс] // Живи активно! : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.]. – Режим доступу: <http://bit.ly/2qVqgko> (дата звернення: 24.05.2017). – Назва з екрану.
9. Нові напрями в туризмі як культурні наслідки глобалізації [Електронний

- ресурс] // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.]. – Режим доступу: <http://bit.ly/2qfIMRj> (дата звернення: 24.05.2017). – Назва з екрану.
10. Гостевой туризм – выгодно и удобно [Електроний ресурс] // Reb.by : [сайт]. – Текст. дані. – [Мінск], 2011-2017. – Режим доступу: <http://bit.ly/2qjBivG> (дата звернення: 24.05.2017). – Назва з екрану.
 11. Кинотуризм в Украине: какие фильмы снимали в нашей стране [Електроний ресурс] // Инструменты туризма : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2013-2016. – Режим доступу: <http://bit.ly/2qVpwf2> (дата звернення: 24.05.2017). – Назва з екрану.
 12. Категорія: Релігійний туризм [Електроний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2016. – Режим доступу: <http://bit.ly/2smckNy> (дата звернення: 31.05.2017). – Назва з екрану.
 13. Гастрономічний туризм – відпочинок для гурманів [Електроний ресурс] // Мустанг : [сайт]. – Текст. дані. – [Львів], 2017. – Режим доступу: <http://mustang.lviv.ua/archives/862> (дата звернення: 31.05.2017). – Назва з екрану.
 14. Космічний туризм [Електроний ресурс] // Науково-популярний блог : [блог]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2017. – Режим доступу: <http://bit.ly/2rk5RDB> (дата звернення: 31.05.2017). – Назва з екрану.
 15. Діловий туризм у Києві сьогодні [Електроний ресурс] // АЕР.PLAN : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2017. – Режим доступу: <http://aeroplan.org.ua/?p=706> (дата звернення: 31.05.2017). – Назва з екрану.

3.1 Зелений (сільський) туризм.

Україна – країна з дивовижною природою, сприятливим кліматом та надзвичайною культурною спадщиною, де кожен подорожуючий може побачити та відчути те, що зберігалося протягом століть. Країна багата лісами, озерами, ріками, горами, степами, архітектурними та історичними пам'ятками, величезною кількістю красивих місць, де можна успішно реалізувати туристичні бізнес-ідеї. Загальна площа земель придатних для туризму і відпочинку, становить 9,4 млн. га (майже 15%), в Україні налічується 63000 річок, 28000 ставків і 7 великих каналів, понад 150 родовищ мінеральних і лікувальних вод. Тож шляхи для розвитку туристичної галузі досить різноманітні.

Якщо при слові «відпочинок» у вас перед очима спливають картини спокійного, розміреного сільського життя – парне коров'яче молоко, мокра свіжоскошена трава, ночівлі на сіннику і т. д. – це явні ознаки прояву тяги до зеленого туризму. У цього виду відпочинку маса синонімів, ось тільки деякі з

них: сільський, етнографічний, агротуризм. Простіше кажучи, це відпочинок в сільській місцевості, в якій є культурно-пізнавальні туристичні об'єкти.

Що таке зелений туризм?

Зелений туризм (ще називають – сільський туризм або екологічний туризм) є діяльністю, яка проходить в контакті з природою, життям в таборі або маленьких селищах. Вона пов'язана з проживанням в сільській місцевості, сільськогосподарською роботою, знайомством з життям невеликих селищ, пішими екскурсіями по мальовничій місцевості, вивчення флори і фауни, заняття спортом, організацією курсів національної кухні. Проживання – в замських будинках, в яких проживають і самі місцеві жителі.

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку України виник новий вид туристичної діяльності – сільський зелений туризм. Для України вищезгаданий термін новий, проте буде незайвим нагадати, що традиція цього виду відпочинку існує давно з причини гостинності сільських жителів.

Окрім того, сільський зелений туризм визнано окремим видом туризму, розвиток якого є пріоритетним напрямком державної політики, про що зазначено у статтях 4 та 6 Закону України, «Про туризм». Право особистих селянських господарств займатися таким туризмом визнано і в статті 1 Закону України, «Про особисте селянське господарство». Тож, сільський зелений туризм – це вид туризму, що передбачає відпочинок у сільській, курортній чи природоохоронній місцевостях з використанням належним чином облаштованих приватних садиб чи інших закладів розміщення.

Зараз розвитком зеленого туризму в Україні займається Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні. Ця організація концентрує дані з різних регіонів країни. Вона ж займається його рекламою і популяризацією, проведенням конференцій і тематичних виставок. Діє система екологічної сертифікації та добровільної категоризації «Зелена садиба», яка розроблена всеукраїнською Спілкою сприяння розвитку сільського зеленого туризму, яка є громадською неприбутковою організацією. Сертифікація побудована на принципах зменшення шкідливого впливу агротуристичного об'єкту на екологію, підтримки народних традицій та ремесел, підтримки місцевої економіки, розвитку екологічно-сприятливих видів розваг і відпочинку.

Розвиток цього цікавого туризму прогресує з кожним роком. Здавалося б, диво дивне – відпочивати на селі, у якого і без того клопоту, хоч відбавляй, але всьому є своє пояснення...

Традиція сільського зеленого туризму почала розвиватися в Європі і Америці близько пів століття тому.

Історія

Термін Bed&Breakfast (ліжко і сніданок) зародився в післявоєнній Великобританії наприкінці 40-х років ХХ століття.

Майже до 40-х років ХХ століття подорожі і проживання в готелях були привілеєм заможних людей.

Прототип сучасного американського В&В отримав передумови для свого розвитку під час Великої депресії 30-х років.

Наприкінці 40-х років авангардом організаторів В&В стали родини фермерів, що живуть уздовж жвавих магістральних автотрас. Зазвичай заможні фермери завжди будували добротні великі житлові будинки. Коли синів фермерів призивали на термінову службу в армію, а дочки виходили заміж, у фермерських будинках багато років пустували окремі кімнати і навіть цілі поверхи.

У 50-х роках у США вища освіта отримала значні державні субсидії для розвитку і стала більш доступною для синів і дочок фермерів, що також сприяло вивільненню «виробничих» приміщень у житлових будинках під В&В. Це стало другим етапом розвитку інституту В&В.

Третьому етапові розвитку В&В у США широко сприяла урбанізація міст у 60-70-ті роки. Міста в США стрімко зростали як за кількістю населення, так і за економічними показниками. Діти тих же фермерів, здобувши вищу освіту і спробувавши «плоди міського життя», залишилися жити в містах, тому що молодим фахівцям легше всього було знайти роботу тільки у великих містах. Тим часом наприкінці 70-х років інтенсивний спосіб життя урбанізованих міст сприяв зростанню популярності відпочинку городян у рекреаційних зонах сільських територій у так званих «будиночках у селі» (farm vacation home).

Система В&В взаємовигідна як для жителів міст, вузлових населених пунктів, так і для жителів аграрних територій із привабливими ландшафтно-рекреаційними ресурсами чи так званими дестинаціями.

У світовій практиці В&В розрізняються такі типи засобів розміщення:

- В&В homestay (проживання в сільській сім'ї);
- В&В farmstay (проживання в фермерській сім'ї);
- В&В INNs (комерційний В&В);
- В&В farm vacation (відпустка в селі);
- В&В cottage (відпустка в котеджі);
- В&В apartment (проживання в квартирі).

На основі першого досвіду цих регіонів були сформовані основні принципи зеленого туризму, і незабаром завдяки красивим пейзажам там стали водитися гроші. Виявилось, щоб не порушити крихку рівновагу дикої природи, потрібно було зводити до мінімуму вплив туристів на місцеві культурні традиції. Ну і, звичайно ж, підтримувати місцеве населення...

Наприклад, ще на початку ХХ століття в Карпати на лікування або відпочинок до Карпат у сільські садиби приїздили відомі діячі культури, науки, політики: І. Франко, Л. Українка, М. Грушевський, В. Гнатюк та ін.

«Сільський зелений туризм здатен якщо не повністю, то хоча б частково зайняти сільське населення. Він дає змогу жителям села збільшувати свої доходи, створювати економічні передумови для розвитку територіальних громад».

Голова правління Спілки сприяння
розвитку сільського зеленого туризму
в Україні Володимир Васильєв.

Сьогодні, туристична галузь в Україні є лише п'ятою за значенням складовою поповнення бюджету і її питома вага має значно зрости з огляду на такі об'єктивні передумови, як вигідне геополітичне розташування України в центрі Європи, наявність значного туристично-рекреаційного потенціалу, сприятливий клімат, багаті флора і фауна, чисельні культурно-історичні пам'ятки світового рівня.

Існує три різновидності нинішнього сільського зеленого туризму в Україні:

- ✓ по-перше, агро туризм – вид сільського зеленого туризму, як пізнавального, так і відпочинкового характеру, пов'язаний з використанням підсобних господарств населення, або земель сільськогосподарських підприємств, які тимчасово не використовуються в аграрній сфері. Цей вид може не мати обмежень в навантаженості на територію і регламентування видів розважального відпочинку;
- ✓ по-друге, – відпочинковий (відпочинок на селі). Базою його розвитку є капітальний житловий фонд на садибах господарів та наявні природні, рекреаційні, історико-архітектурні, культурно-побутові інші надбання тієї чи іншої місцевості;
- ✓ по-третє, це екотуризм – науково-пізнавальний від сільського зеленого туризму, характерний для сільських місцевостей і сіл, розташованих у межах територій Національних парків, заповідних зон, природних парків

тощо, де передбачено відповідні обмеження щодо навантажень на територію та регламентовано види розважального відпочинку.

Пріоритетність розвитку сільського зеленого туризму в Україні зумовлюється нагальною необхідністю невідкладного розв'язання соціально-економічних проблем сучасного села.

В українських селах налічується понад 6 мільйонів приватних житлових будинків. Шоста частина цих садиб знаходиться у мальовничих, історичних, екологічно чистих місцях, куди воліють втекти городяни від міської метушні і турбот.

Взагалі в Україні є безліч цікавих місць, розташованих в порівняно благополучних екологічних регіонах, де поруч, або принаймні неподалік, варті уваги пам'яток духовності та культури є садиби «зеленого туризму». Відпочинок у таких місцях обіцяє: будиночок серед саду, на радість жінкам – з пансіоном (харчуванням вирощеними власними продуктами, приготовленими на живій воді), на радість дітям – спілкування з, можливо, небаченими досі домашніми сільськими тваринками, усім – задоволення від прогулянок до лісу та річки чи озера, а також відвідування замків, історичних перлин народної творчості – дерев'яних церков, музеїв народної духовної культури та мистецтва, капличок над цілющим джерелом...

Найактивнішими регіонами, що розвивають зелений туризм на своїй території, вважається Закарпатський, Івано-Франківський, Вінницький, Київський, Львівський, Полтавський край.

Куди ж податися агротуристу в Україні? Варіантів безліч. Наприклад, Полтавська область може похвалитися вишивальним промислом та килимарським мистецтвом смт. Решетилівці, скіфською столицею міста Гелон с. Більськ, гоголівськими місцями (Диканька і Великі Сорочинці), садибою Кочубеїв, Музеєм українського гончарства в селі Опішне. Останній, до речі, підтримує зв'язки з найбільшими керамічними музеями США, Франції, Великобританії, Іспанії, Португалії, Нідерландів, Німеччини, Бельгії, Італії, Швейцарії та інших країн. Це – єдиний в Україні спеціалізований етномистецький, науково-дослідний, культурно-освітній, навчально-виховний заклад, який постає всеукраїнським центром дослідження, збереження і популяризації гончарської спадщини України. Фондові колекції репрезентують гончарні осередки всіх історико-етнографічних регіонів України, унікальну збірку дитячої глиняної іграшки, колекцію зарубіжного гончарства. Збереглася єдина в Україні виробнича гончарська споруда з горном початку ХХ століття.

Закарпаття, Волинська, Львівська, Івано-Франківська та Чернівецька області – це справжня знахідка для сільського туриста. Одні тільки карпатські Яремче, Рахів, Славське, Ворохта та багато інших міст чого варті. Тут і походи в гори, і збір грибів та ягід, і знайомство з місцевими звичаями.

Родзинкою сільського зеленого туризму України також є яскрава анімація, де відпочинок туристів доповнюється ігровими елементами та шоу-програмами на базі історико-етнографічної та культурної спадщини регіону. На кшталт ушлявленого у світі заповідного музейно-анімаційного середовища козацької доби на острові Хортиця, де з перших кроків турист потрапляє у світ запорізького козацтва і, по бажанню, може спробувати зварити козацький куліш, опанувати козацькі ремесла, взяти участь у козацьких кінних іграх, набути навиків ратного мистецтва, тощо.

Неподалік від Києва діє народно-краєзнавчий музей Пирогово, що відіграє неабияку роль у збереженні культурної спадщини України. Сотні неповторних експонатів побутового та фольклорного характеру, десятки унікальних архітектурних споруд та нерозвіяна атмосфера минулого не залишать байдужим нікого. Музей Пирогово можна назвати невеличким компактним селищем, що вмістило в себе усю глибину культури Закарпаття, Полтавщини, Слобожанщини, Подолу, Полісся та Південної України. Кожного сезону тут проводяться різноманітні ярмарки, виставки та святкування.

Як видно, сільський (зелений, агро) туризм в Україні досить цікавий, різноманітний і може бути не дуже витратним.

Література:

1. Відпочинок у селах Полтавщини (поради організаторам відпочинку та власникам садиб) [Текст] / Оніщук Л. М., Патенко Л.М., Мартьянова Л. В. – Полтава : АСМІ, 2004. – 43 с.
2. Вовк, В. Сільський зелений туризм: пороги не лише біля Хортиці [Текст] / В. Вовк // Молодь України. – 2011. – 23 серп. – С. 6.
3. Зелений туризм в Україні [Текст] // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2011. – № 360. – С. 22-23.
4. Іванова, З. Зарубіжний досвід державного регулювання розвитку зеленого туризму [Текст] / З. Іванова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2014. – № 5. – С. 159-162.
5. Ілляшенко, С. «Зелений» туризм як один з напрямів сталого розвитку регіону [Текст] / С. Ілляшенко // Економіка України. – 2013. – № 8. – С. 33-39.
6. Дмитрук, О. Ю. Екологічний туризм : сучасні концепції менеджменту і маркетингу [Текст] : навч. посіб. / О. Ю. Дмитрук. - К. : Альтерпрес, 2004. - 191 с.
7. Кудла, Н. Є. Механізм категоризації сільських садиб у розвитку зеленого туризму [Текст] : [категоризація селянських садиб у сфері сільського туризму] / Н. Є. Кудла // Економіка АПК. – 2010. – № 8. – С. 100-106.

8. Кулік, А. В. Оцінка ключових факторів успіху підприємств сільського зеленого туризму [Текст] / А. В. Кулік // Економіка і регіон. – 2012. – № 4. – С. 80-91.
9. Назаренко, М. Зелений туризм із золотим відтінком [Текст] / М. Назаренко // Українське слово. – 2013. – 3-9 лип. – С. 9.
10. Назаренко, М. Стихійний туризм [Текст] / М. Назаренко // Українське слово. – 2013. – 26 черв.-2 лип. – С. 9.
11. Нещадим, Л. Розвиток зеленого туризму як фактора покращення соціальної сфери Черкаського регіону [Текст] / Л. Нещадим // Журнал європейської економіки. – 2015. – Т. 14 (№ 4) груд. – С. 400-407
12. Рутинський, М. Й. Зелений туризм [Текст] / М. Й. Рутинський, Ю. В. Зінько. – К. : Знання, 2008. – 271 с.
13. Сердюков, О. Сутність сільського зеленого туризму [Текст] / О. Сердюков // Економіка та держава. – 2014. – № 3. – С. 87-90.
14. Теличкань, І. Сутність, роль та етапи розвитку сільського (зеленого) туризму [Текст] / І. Теличкань // Формування ринкових відносин в Україні. – 2009. – № 4. – С. 119-124.
15. Федченко, А. "Прийму мандрівника. Зеленого" [Текст] / А. Федченко // Україна молода. – 2013. – 19 черв. – С. 10.
16. Шот, М. Дедалі більше людей хочуть відпочивати в селах [Текст] / М. Шот // Урядовий кур'єр. – 2013. – 3 верес. – С. 12.

Електронні ресурси:

1. Зелений туризм в Україні [Електронний ресурс] // Дороговказ : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2011-2017. – Режим доступу: <http://bit.ly/2r7tGxj> (дата звернення: 12.05.2017). – Назва з екрану.
2. Каталог садиб України [Електронний ресурс] // Зелений туризм. RURALTORSM.COM.UA : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2006-2016. – Режим доступу: <http://bit.ly/2q9WA1U> (дата звернення: 12.05.2017). – Назва з екрану.
3. Основні поняття та визначення: сільський туризм, агротуризм, екотуризм і зелений туризм [Електронний ресурс] // buklib.net Буковинська бібліотека : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.]. – Режим доступу: <http://buklib.net/books/30046/> (дата звернення: 12.05.2017). – Назва з екрану.
4. Поняття та види сільського туризму [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2016. – Режим

доступу: <http://bit.ly/2rON6az> (дата звернення: 12.05.2017). – Назва з екрану.

5. Сільський зелений туризм як вид рекреаційної діяльності [Електроний ресурс] // Все о туризме. Туристическая библиотека : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2002-2017. – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/cheGLEJ.htm (дата звернення: 12.05.2017). – Назва з екрану.
6. Сільський зелений туризм: перспективи розвитку [Електроний ресурс] // Вісник офіційно про податки : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2011-2016. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/90010301> (дата звернення: 12.05.2017). – Назва з екрану.

РОЗДІЛ 4. МАНДРУЄМО УКРАЇНОЮ РАЗОМ.

Ми вирушимо у подорож нашою дорогою та милою серцю Україною. Але, оскільки така мандрівка може бути безкінечно довгою, адже, для того щоб пізнавати казковий світ нашої країни, почути чарівні звуки землі, побачити неповторну і дивну красу та подивуватись надзвичайними пейзажами довкілля нам одного посібника, звичайно ж, не вистачить. Тому ми перегорнемо лише декілька сторінок життя нашої рідної Батьківщини, найдорожчої в цілому світі України.

Україна багата на будь-які туристичні принади для мандрівників, які прагнуть дізнатися більше про навколишній світ, народи, що населяють нашу славу країну, їх історію і народні звичаї.

Природа України – багата та різноманітна. Завдяки географічному положенню та кліматичним умовам у нас є просторі степи й густі ліси, лагідні моря й величні гори, бурхливі річки та спокійні озера. На просторах країни ростуть тисячі видів рослин та водиться величезна кількість тварин – це не може не привертати уваги туристів.

Україна завжди асоціюється з безкраїми золотими ланами під чистим блакитним небом. Повний дозрілий колос пшениці символізує багатство та родючість, він важкий і хилиться до самої землі, ніби дякуючи за силу, якою вона його наповнила. Над ланами легко кружляють птахи, і далеко навкруги розноситься їхній спів.

Природа України радує око...

Додайте до цього численні природні скарби – дендрологічні парки, багаті музейні колекції, історичні й культурні ландшафти й унікальні творіння ремісників і картина стає по-справжньому незабутньою.

Ми живемо в країні з такою багатою історією. Україна пройшла тисячолітній шлях – від часів могутньої Київської Русі до сучасної незалежної

країни. Нашим пращурам неодноразово доводилось відбивати загарбників та захищати рідні оселі від чужинців.

Вперше назва «Україна» з'явилася наприкінці XII ст. в Іпатіївському літописі у 1187 році у зв'язку зі смертю в Переяславі князя Володимира Глібовича. У літописі говориться: «...и плакашася по нем всі переяславци... бо князь добр и крепок на рати... и о нем же Украина много постона...». За часів Галицько-Волинського князівства його землі одержали назву «Україна», яка пізніше, з XVI ст., вживалася в документах в межах більшості заселених українцями земель, що увійшли до Польщі.

Наша країна – просто чарівна. Ви певні, що все про неї знаєте? В Україні знайдеться і пустеля, і гірські каньйони, місця для цікавого пішохідного туризму і нерекламовані ніким закинуті історичні пам'ятки.

Українці – гостинна нація. Одна з найстаріших традицій – зустрічати гостей з хлібом і сіллю, промовляючи «Ласкаво просимо!».

Сучасна туристична промисловість має широку мережу готелів, майданчиків для кемпінгу, туристичних будиночків. У даний час український туризм може прийняти 10 000 000 відвідувачів.

Суспільством активно шириться тренд на все «українське»: від одягу до нечуваного зацікавлення вітчизняними природними й історичними пам'ятками. Аби втамувати цю жагу, ми пропонуємо вам подорож, на яку варто витратити свій час.

Наша мандрівка до чотирьох грандіозних палаців, які прикрашають нашу землю своєю помпезною архітектурою та історією. Читайте про дивовижні палаци України: Збараський замок, Палац Галаганів, Ужгородський замок, Олеський замок.

Збараський замок – ця велична і водночас трагічна споруда у кожного викликає шквал емоцій та запитань. Могутні мури цієї твердині, бачили одні із найдраматичніших сторінок Української історії. У житлових залах фортеці розігрувались сімейні драми, таких знаних родів, як Вишневецькі та Потоцькі. В кабінетах замку приймалися доленосні рішення для історії регіону.

Перший замок тут постав ще у 14 столітті. Його фундатором був князь Д. Корибут. Цю фортецю спіткала гірка доля більшості тогочасних укріплень. В продовж XV – кінця XVI століть замок неодноразово руйнували татари.

З переходом містечка у власність князів Збараських, в оборонній інфраструктурі Збаража, розпочалось введення тогочасних інновацій. Протягом 1620 – 1627 років міщани побачили нову фортифікаційну споруду, аналогів якої, не було в тогочасній Східній Європі.

Двоповерховий палац та фасади каземат виконані у стилі ренесансу із італійським почерком екстер'єрного оформлення. До будівництва та оздоблення долучились такі відомі архітектори Європи, як Андреа дель Аква, Вінченцо Скамоцці та Г. ван Пієн.

Рід Збараських не мав спадкоємців, а отже перед знаменитою війною Богдана Хмельницького Збараж займає знаменитий рід Вишневецьких. Саме за їх правління місцевий замок здобуває найбільшої слави.

В період радянської окупації на території замку влаштовують криваву тюрму НКВС. В підвалах замку було страчено сотні, а може й тисячі людей, їх тіла скидали у центральну криницю та заливали бетоном... Тому не дивуйтесь, якщо почуєте протяжний стогін у темряві підземних ходів... Можливо це вітер, а може чиясь страждальна душа шукає кривдників та спокою?...

Сьогодні на території Збараського замку діє краєзнавчий та історичний музей. Варто зазначити, що цей замок був номінований на звання одного із семи чудес України.

Адреса Збараського замку: Тернопільська обл., м. Збараж, вул. Морозенка, 28

Окрасою не лише всієї Чернігівщини, але й України є старовинний палац роду Галаганів – пам'ятка садово-паркового мистецтва 19 століття. Прекрасна садиба, яка збереглася в чудовому стані, а також англійський ландшафтний парк з озерами і скульптурами – ось, що вабить мандрівників з усієї України до селища Сокиринці, що на Чернігівщині.

Палац складається із трьох архітектурно довершених корпусів. Головний корпус прикрашено високим куполом та восьмиколонним портиком. У палаці 60 кімнат.

Цікаво, що палац Галаганів, часто називали «українським Парнасом», адже тут частими гостями були видатні діячі культури та мистецтва – Тарас Шевченко, Лев Жемчужников, Микола Лисенко, Остап Вересай та інші. При садибі діяв кріпацький хор та театр. Сьогодні ж палац Галаганів вабить мандрівників своєю неповторною архітектурою та ландшафтними витворами навколо себе.

Палацовий комплекс, який ми бачимо й сьогодні, було створено у 1830-х роках за наказом Павла Галагана, який отримав у цьому краї у володіння невеличку садибу. Розробкою архітектурного палацового комплексу займався Павло Дубровський. Варто віддати належне й відомому австрійському садівникові В. Бістерфельду. За час будівництва у Сокиринцях було створено

справжній райський куточок – розкішний палац, а довкола розбито парк з ротондою, альтанкою, містком у стилі готики та оранжерею.

Палац Галаганів – це чудова архітектурна пам'ятка, яка залишилася нащадкам з минулого. Також біля палацу збереглися дві, встановлені у 19 столітті, мармурові скульптури античності та декоративні вази. Нині на території парку в Сокиринцях розташовано професійний аграрний ліцей.

Адреса палацу Галаганів: Чернігівська обл., Срібнянський район, с. Сокиринці.

Ужгородський замок – це чудова споруда Закарпаття, яка знаходиться в центрі обласного міста. Замок у чудовому стані і має чим похвалитися перед відвідувачами. У палаці нараховується понад 40 приміщень, 100 тисяч експонатів та 3 музеї. Фортеця височіє над Ужгородом і приваблює усіх туристів чим скоріш потрапити сюди. Тож саме цей замок стане наступною зупинкою під час подорожі!

Це чудова будівля романського стилю із міцними мурами та гарною ландшафтною архітектурою. Сьогодні – це не лише визначна пам'ятка укріплень бастіонного типу на закарпатських землях, а й краєзнавчий музей. Перші згадки про споруду датуються XI століттям. Замок зазнавав, як і більшість замків України, немало пошкоджень, руйнувань, пожежу, витримував облоги та відбудовувався.

Існує й легенда, пов'язана із замком, за якою дочка графа-володаря споруди покохала противника батька й розповіла йому про всі таємні ходи до володінь будівлі. Батько, дізнавшись про це, покарав їх і вбив противника, а дочку замурував живою в стінах замку. Ото й блукає по ночах територією палацу білий привид діви.

Але ви не лякайтесь, адже впевнена, що приїдете сюди погуляти не на ніч, а на день.

Адреса Ужгородського замоку: Закарпатська обл., м. Ужгород, вул. Капітульна, 33.

Олеський замок – один з найгарніших і найцікавіших в Україні. Оточений мальовничим парком, він височіє на пагорбі та перебуває у досить гарному стані. Та крім історичної й архітектурної цінності, замок має ще й мистецьку, адже є філіалом Львівської галереї мистецтв. Тут експонуються твори часів Середньовіччя: скульптури, картини та ікони.

Справжньою окрасою пам'ятки є парк з алеями, кам'яними сходами, водоймами та скульптурами, серед яких виділяється статуя закоханих. Історія

Одеського замку оповита різними легендами, в яких важливе місце відведене коханню. Головна із них пов'язана із власником замку, королем Речі Посполитої Яном Собеським. У часи, коли Ян був старостою, він гостював у Варшаві, де закохався у юну французьку балерину Марію-Казимиру. Однак просити її руки не наважився, побоюючись, що мати не схвалить його вибір. Марія виходить заміж за іншого, однак той невдовзі помирає. Ян і Марія зустрічаються, листуються, а згодом одружуються. Через 20 років після цього Ян стає королем, а Марисенька (так він називає дружину) – його надійною помічницею. Вона розвиває культуру, вводить у моду сукні із глибоким декольте та раути, на які запрошують шляхтичів із дружинами. А ще – докладає зусиль для відбудови Одеського замку, у якому народився її чоловік.

До наших днів частково дійшли листи закоханих, в яких вони називали одне одного Астреею і Селядоном (пастушка і пастух, головні герої роману Оноре д'Юрфе «Астрея»).

Адреса Одеського замку: Львівська обл., Буський р-н, смт. Олесько.

Прогоулялися найвизначнішими замками України. Але чи знаємо ми про природні парки і найгарніші села інших регіонів нашої країни?

З подіями в країні популярними стають сільський туризм та етнотуризм. Значно більше уваги українці приділяють рідному краю. Пропонуємо Вам підбірку дивних, нерозгаданих і, можливо, досі невідомих місцин України.

Перлиною Придунав'я називають містечко Вилкове, на півдні Одеської області. Незвичність містечка у тому, що стара його частина розташована на воді, замість асфальту тут вода, замість автомобілів – човни. Човни у Вилковому не розкіш, а засіб пересування. У місті багацько хатинок-мазанок і кожна сім'я має в середньому по два човни. Розташоване містечко якраз у тому місці, де Дунай впадає у Чорне море. Це місто риби, вина та птахів. Через численність водяних каналів, які називаються ериками, місто отримало статус «Української Венеції». Жителі міста запевняють, що це ідеальний відпочинок для сім'ї з дітьми та друзями.

Кожен турист, який тут побував просто зобов'язаний сфотографуватися біля металевого знаку «0 км», який встановлений у місці впадіння Дунаю у Чорне море.

Окрім «Української Венеції» ми ще маємо шматок Північної Америки – у Миколаївській області. Південь України багатий каньйонами, гранітними валунами, скелями, кам'яними брилами. Одним з природних чудес

(навіть визнаних, адже входить до списку семи природних чудес України) є Актовський каньйон. Глибина цього природного дива сягає 50 метрів. Скелі каньйону нависають над річкою Мертвовод, і у загальному називаються «Долиною диявола». Місцевість біля каньйону занадто рельєфна, це не дозволяє робити сплави по річці. Але для скелелазів, любителів старовини і тим, хто захоплюється езотерикою – це прекрасне місце для відпочинку.

Прагнете знайти червону руту, оспівану в відомій пісні? Тоді варто навідатися до села Розтоки, Чернівецької області. Окрім цієї загадкової мети, в плани можна вписати – помилуватися Буковинськими водоспадами. Різні за потужністю і висотою вони – унікальне явище для Карпат. Мальовничий ланцюг водоспадів, довжиною до двох кілометрів, розтягнувся вздовж течії річки Смугарів. Водоспади можуть перетворюватись у спокійні струмочки чи шумні потоки водних мас.

Звичайно, кожен мріє про цікаву подорож. Тоді ж вирушайте у наступну подорож великими містами нашої країни, але сподіваємося, що Вам захочеться дізнатися більше і об'їздити всі цікаві куточки, адже в кожному українському місті є свої туристичні об'єкти.

Рекомендуємо вам побачити Київ, Чернігів, Харків, Ужгород, Черкаси, Львів та багато інших міст – усіх не перелічити. Кожне місто по-своєму цікаве. Там є на що подивитися. В кожного міста цікава історія.

З давніх-давен у людей виникло прагнення проникнути в сутність географічних назв. Кожна з них немовби запрошує прочитати її неповторну і приховану віками історію, кличе відгадати покриті нашаруваннями сторіч істину. Народження деяких назв сягає прадавньої давнини. З тих пір – унаслідок вічної зміни картини світу і розвитку мов – відбулися значні перетворення і в найменуваннях міст. Нерідко вихідну форму слова можна встановити тільки за історичними джерелами або реконструювати мовознавчими методами.

Тож я пропоную спробувати підняти завісу таємниці над іменами найстаріших міст нашої України:

- ✓ Оповідь про заснування Києва містить «Повість временних літ», за якою (із посилання на старовинну легенду) три брати: Кий, Щек і Хорив та їх сестра Либідь – були засновниками цього міста, нинішньої столиці України. Брати стояли на чолі східнослов'янського племені полян, а на честь старшого брата Кия було названо Київ шляхом додавання до особового імені «Кий» префікса -ів (-евь).

Туристичних об'єктів у Києві дуже багато, найвідоміші: Софіївський собор, Києво-Печерська Лавра, Майдан Незалежності, Золоті Ворота, Андріївський узвіз, безліч відомих парків, церков. А в допомогу туристам у місті встановлені інформаційні дошки з переліком туристичних об'єктів в окрузі.

- ✓ Легендою оповита і назва міста Чернігів. Її пов'язують з іменем хороброго сіверського князя Черного, що славився в борні проти хазар. До нашого часу збереглася в Чернігові Чорна могила – слов'янський курган X століття. За переказами, в ній нібито поховано князя Черного (Чорного), легендарного засновника Чернігова. Цікаве древнє місто, яке зачарує безліччю старовинних церков і соборів, заповідник «Чернігів стародавній».
- ✓ Щодо Харкова, то існує декілька припущень з історії походження його назви. Але більшість дослідників сходиться на тому, що місто було названо іменем першого поселенця козака Харка, який заснував хутір на низовинній, болотистій місцевості. З того часу минуло більш як 350 років, і сьогодні гідна слава Харкова сягає далеко за межі України. Харків – перша столиця України. Місто з унікальною історією, зосередження освіти і культури, місце з особливою енергетикою і ритмом. Найвідоміші пам'ятки міста, чудовий Успенський собор і Покровський монастир. А ще Харків запам'ятається завдяки площі Свободи – головній площі міста (пам'ятник архітектури за розміром є першою в Європі і четвертою в світі).

Іноді прогулюєшся по іменитому місту, парку чи вулиці і навіть не підозрюєш, що бредеш тими ж стежками, по яких десятки років тому ступали знамениті актори. І саме тут створювалося культове кіно, знайоме тобі з дитинства. Адже в Україні багато таких місць, причому в абсолютно різних куточках країни. Наприклад, голівудські режисери полюбили Одесу – деякі епізоди «Перевізника» знімали в Перліні біля Чорного моря. Комусь були до душі простори Полтавщини – на тлі українських соняшників знімалася Софі Лорен. А Львів і зовсім видавали за Париж...

Львів пам'ятає неординарних «злочинців» із знаменитої комедії «Старики-розбійники». Юрій Нікулін і Євген Євстигнєєв тут зробили своє викрадення століття. Саме львівськими вуличками Нікулін втікав, рятуючись від переслідувачів. Втім, вже буквально з перших кадрів можна впізнати місто, де знімали «Старики-розбійники». Львів послужив декораціями для радянської комедії:

площа Ринок, представлена в різних ракурсах, прилеглі вулички, Порохова вежа і багато інших пам'яток старовинного Львова.

Андріївська церква в Києві – та сама, де знімали «За двома зайцями», і в якій так і не повінчалися нещасна Проня Прокопівна з підступним Голохвостовим. Зйомки відомої кінострічки проходили як у павільйонах кіностудії, так і в історичній частині столиці: на Подолі, на Михайлівській, Контрактовій площах. Правда, якщо придивитися уважніше, в деяких кадрах можна побачити і панельні п'ятиповерхівки на дніпровських схилах, і катери – все-таки на дворі був 1961 рік.

«Весна на зарічній вулиці» – практично всі зйомки фільму, присвяченого повоєнному життю, проходили в Запоріжжі. Вибір міста не дивує: події фільму розгортаються навколо класу, в якому навчаються молоді робітники металургійного заводу. А Запоріжжя – індустріальне місто, в якому працюють такі гіганти, як «Запоріжсталь» і «Дніпроспецсталь». Саме вони і опинилися в центрі об'єктивів. А зйомки класу проводили у справжніх школах – № 4 та № 47. Потрапив до кадру парк «Дубовий гай», райвійськкомат, Палац культури алюмінієвого комбінату. Цікаво, що після виходу фільму в Запоріжжі дійсно з'явилася вулиця Зарічна. А кілька років тому в місті, де знімали «Весну на Зарічній вулиці», встановили скульптуру Саші Савченка – головного героя фільму, ударника праці, закоханого в молоду вчительку.

Чарівні красоти гірського краю якнайкраще розкриті у фільмі легендарного режисера Сергія Параджанова. Знімати кіно за мотивами однойменної повісті Михайла Коцюбинського вирушили, звичайно ж, на Гуцульщину.

Поява знімальної групи стала величезною подією для жителів навколишніх сіл. Сам режисер оселився у Верховині. Там, де він жив, зараз працює музей фільму «Тіні забутих предків». А неподалік, у Криворівні, проходили зйомки «Тіней забутих предків». Побувати там, де розвивалися відносини гуцульських Ромео і Джульетти, можна, зазирнувши до музею «Гуцульської гражди».

Наша країна набагато цікавіша ніж здається! Пропонуємо вашій увазі цікаві факти про Україну, які ви можливо не знали:

- В Україні, в містечку Рахів, в оточенні мальовничих Карпат знаходиться географічний центр Європи.

- Лавра – це найбільші та найвпливовіші чоловічі монастирі. У світі статус Лаври мають тільки шість монастирів. Три з них знаходяться в Україні.
- Найдовша печера в Україні носить назву «Оптимістична» і знаходиться на Поділлі, це гіпсова печера на глибині 20 м, що тягнеться на 216 км. Це найдовша гіпсова печера в світі, вона поступається лише Мамонтовій печері в США.
- Олешківські піски часто називають українською «Сахарою». Площа пісків, які розкинулися на території кількох районів Херсонської області, становить понад 160 тисяч гектарів, що робить їх найбільшою пустелею Європи. Олешківські піски добре видно з космосу.
- Острозька академія – перший вищий навчальний заклад у Східній Європі, найстаріша українська науково-освітня установа. У 1576 році князь Острозький Костянтин-Василь заснував слов'яно-греко-латинську академію в Острозі.
- Станція метро Арсенальна у Києві є найглибшою в світі – 105,5 метрів. Її побудували в числі перших п'яти станцій в столиці України, в безпосередній близькості від будівлі парламенту.

Література:

1. Балабко, О. Зачарування Прилуками [Текст] / О. Балабко // Українське Слово. – 2014. – 20-26 серп. – С. 16.
2. Балабко, О. Конотоп, українське місто [Текст] / О. Балабко // Українське Слово. – 2015. – 12-25 серпня. – С. 14.
3. Бережани місто біля Раю [Текст] : [архітектура, Райський палацово-парковий комплекс, цвинтар, синагога, церкви] // Пам'ятки України: історія та культура. – 2013. – № 5.
4. Бережна, Р. Чернівці – другий Вавілон світу [Текст] / Р. Бережна // Майстер-клас. – 2016. – № 1. – С. 8-6.
5. Біловицька, Н. Дніпропетровськ змінює обличчя [Текст] / Н. Біловицька // Урядовий кур'єр. – 2015. – 26 серпня. – С. 20.
6. Верменич, Я. Давня Русь: як система міст [Текст] / Я. Верменич // Київська старовина. – 2010. – № 4. – С. 3-20.
7. Вечерський, В. В. Замки та фортеці України [Текст] / В. В. Вечерський. – [К.] : Балтія-Друк, [2015]. – 151 с.
8. Гуркіна, Г. О. Замки та фортеці України [Текст] / Г. О. Гуркіна, О. В. Сердюк. – Х. : Торсінг Плюс, 2009. – 95 с.
9. Десятерик, Д. Море всередині [Текст] / Д. Десятерик // День. – 2015. – 4-5 верес. – С. 15.
10. Задорожній, М. Турка – столиця бойківського краю [Текст] /

- М. Задорожній // Географія та основи економіки в школі. – 2014. – № 12. – С. 25-28.
11. Замки, фортеці, палаці України [Текст] / [авт.-укл. Ю. С. Воронцова, О. М. Беліков]. – Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2012. – 191 с.
 12. Казоріна, Л. Моє рідне місто – Маріуполь [Текст] / Л. Казоріна // Дефектолог. – 2015. – № 8. – С. 15-16.
 13. Кириєвський, В. Засновники Шостки: королі, царі та козак Бугай [Текст] / В. Кириєвський // Слово Просвіти. – 2015. – 6-12 серп. – С. 10-11.
 14. Корніяка, В. Бердичів – місто, де бували Хмельницький, Бальзак та Шопен [Текст] / В. Корніяка // Народна армія. – 2017. – 2 берез. – С. 24.
 15. Кривобок, О. Історія Фастівщини [Текст] / О. Кривобок // Шкільна бібліотека. – 2016. – № 8. – С. 47-51.
 16. Крупа, Т. М. Визначні пам'ятки архітектури України [Текст] / Т. М. Крупа // Історія та правознавство. – 2012. – № 27. – С. 12-15 ; № 30. – С. 7-9.
 17. Лесик, О. В. Замки та монастирі України [Текст] / О. В. Лесик. – Львів : Світ, 1993. – 176 с.
 18. Луценко, З. Таємниця Лисої гори над Тікичем [Текст] / З. Луценко // Дніпро. – 2012. – № 11. – С. 148-150.
 19. Люшняк, С. На підступах до Бережан [Текст] / С. Люшняк // Культура і життя. – 2016. – 2 верес. – С. 14.
 20. Мацюк, Орест Ярославович. Замки і фортеці Західної України. Мандрівки історичні [Текст] / О. Я. Мацюк. – Львів : Центр Європи, 1997. – 160 с.
 21. Минуле і сучасне древнього Борисполя [Текст] // Гетьман. – 2015. – № 4. – С. 10-11.
 22. Нагірний, В. Історія Чернелиці [Текст] / В. Нагірний // Пам'ятки України: історія та культура. – 2015. – № 7-9. – С. 6-11.
 23. Назви українських міст [Текст] : [Батурин. Біла Церква. Вінниця. Глухів. Дрогобич. Житомир. Канів] // Розкажіть онуку. – 2015. – № 8. – С. 5
 24. Нейхардт, О. О. Сім чудес світу [Текст] / О. О. Нейхардт, І. О. Шишова. – Одеса : Маяк, 1996. – 96. с.
 25. Походження назв [Текст] // Однокласник. – 2016. – № 4. – С. 28-29.
 26. Тимченко, М. Тиха чарівність Бердичива [Текст] / М. Тимченко // День. – 2016. – 19-20 серп. – С. 24.
 27. Тютюнник, Є. Місто читаємо, як книгу [Текст] : [у маленькому Ніжині кілька десятків цікавих маршрутів] / Є. Тютюнник // Урядовий кур'єр. – 2016. – 27 серп. – С. 7.

Електронні ресурси:

1. 7 природних чудес [Електронний ресурс] // 7 чудес України : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.]. – Режим доступу: <http://bit.ly/2rny6Ap> (дата звернення: 16.06.2017). – Назва з екрану.
2. Куди поїхати на вихідні в Україні [Електронний ресурс] // Тиждень.ua : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2007-2017. – Режим доступу: <http://tyzhden.ua/Travel/158140> (дата звернення: 16.06.2017). – Назва з екрану.
3. Маловідомі туристичні місця України: де можна відпочити весною [Електронний ресурс] // 24 канал : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2005-2017. – Режим доступу: <http://bit.ly/2sGc4wU> (дата звернення: 16.06.2017). – Назва з екрану.
4. Мальовничі парки, палаци, собори та інші цікаві місця України, які варто відвідати [Електронний ресурс] // ТСН : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2017. – Режим доступу: <https://tsn.ua/tourism/top-5-mist-ukrayini-kudi-mozhna-poyihati-na-travnevi-svyata-919258.html> (дата звернення: 16.06.2017). – Назва з екрану.
5. Найкрасивіші міста України. Подорожуємо з дітьми по Україні. [Електронний ресурс] // TEDDY CLUB : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.]. – Режим доступу: <http://bit.ly/2sA1fwq> (дата звернення: 16.06.2017). – Назва з екрану.
6. Подорож україною: Підгорецький замок – український Версаль [Електронний ресурс] // intoMIX : [сайт], 2014. – Текст. дані. – [Б. м.]. – Режим доступу: <http://infomix.com.ua/podorozh-ukrayinoyu-pidgoretskiy-zamok/> (дата звернення: 16.06.2017). – Назва з екрану.
7. Родомишль: давній оплот незламного духу [Електронний ресурс] // Родомисль замок : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2012-2016. – Режим доступу: <http://www.radozamok.com.ua/ua/istoriya/istoriya-mista> (дата звернення: 16.06.2017). – Назва з екрану.
8. Топ-10 найкрасивіших міст України [Електронний ресурс] // Love life : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2015-2017. – Режим доступу: <http://lovelylife.in.ua/zhyttya/mandrivky/top-10-najkrasyvishyh-mist-ukrayiny.html#> (дата звернення: 16.06.2017). – Назва з екрану.
9. Топ-9 замків України, які варто відвідати влітку [Електронний ресурс] // UA Модна : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2012-2017. – Режим доступу: <http://www.uamodna.com/articles/a-journey-to-the-past/> (дата звернення: 16.06.2017). – Назва з екрану.
10. Чому варто подорожувати молодим [Електронний ресурс] // Inspired : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.]. – Режим доступу:

ЦИТАТИ ПРО ПОДОРОЖІ

Звичайно, краще один раз самому побачити, ніж сто разів почути, один раз самому вирушити в подорож, ніж слухати про неї від когось. Сподіваємося, наша добірка цитат про подорожі від відомих людей надихне вас вимкнути свій комп'ютер, вийти із зони комфорту і вирушити за враженнями і пригодами.

- ✓ Дивно, як багато думає людина, коли вона у дорозі. І як мало, коли повернулася. (*Еріх Марія Ремарк. Тріумфальна арка*)
- ✓ Життя під час подорожі – це мрія в чистому вигляді. (*Агата Крісті*)
- ✓ Коли подорожуєш не знаючи англійської, починаєш розуміти, що означає народитися глухонімим і недоумкуватим. (*Піліп Бувар*)
- ✓ Людина, яка багато подорожує, схожа на камінь, пронесений водою багато сотень верст: його шорсткості згладжуються, і все в ньому набуває м'яких, заокруглених форм. (*І. Реклю*)
- ✓ Людину роблять щасливою три речі: любов, цікава робота і можливість подорожувати. (*І. Бунін*)
- ✓ Моя думка про подорожі коротка: подорожуючи, не заїжджай занадто далеко, бо побачиш таке, що потім і забути буде неможливо... (*Даниїл Хармс*)
- ✓ Немає кращого способу дізнатися, чи подобається Вам людина чи викликає огиду, ніж вирушити з нею у подорож. (*Марк Твен*)
- ✓ Немає нічого більш корисного для нервів, ніж побувати там, де ніколи не був. (*Ахматова Анна Андріївна*)
- ✓ Подорож – єдина річ, купуючи яку, стаєш багатшим. (*автор невідомий*)
- ✓ Подорож як найбільша наука і серйозна наука допомагає нам знову знайти себе. (*А. Камю*)
- ✓ Подорожі навчають більше, ніж будь-що інше. Іноді один день, проведений в інших місцях, дає більше, ніж десять років життя вдома. (*Анатоль Франс*)
- ✓ Подорожуй тільки з тими, кого любиш. (*Ернест Хемінгуей*)
- ✓ Світ – це книга. І хто не подорожував по ньому – прочитав у ній тільки одну сторінку. (*Св. Августин*)

- ✓ Тільки про дві речі ми будемо шкодувати на смертному одрі – що мало любили і мало подорожували. *(Марк Твен)*
- ✓ У чужій країні мандрівник – мішок із грошима, який всі норовлять скоріше спорожнити. *(Віктор Марі Гюго)*

СЛОВНИК ТУРИСТИЧНИХ ТЕРМІНІВ

А

Апарт-готель – готель, номери в якій складаються з апартаментів.

Апартаменти – тип номерів у готелях, за своїм оформленням наближені до виду сучасних квартир, включаючи місця для приготування їжі (вартість харчування зазвичай не включається у вартість номера).

Апгрейд – надання послуги розміщення (номера) з підвищенням категорії без стягнення з туриста додаткової плати.

Б

Блок-чартер – оренда певної частини транспортного засобу на один або декілька регулярних рейсів.

Бонусна система авіакомпаній – система премій для клієнтів конкретної авіакомпанії за досягнення встановлених показників числа тривалості польотів, льотних годин і т.д.

Бронювання – попереднє закріплення за певним туристом (пасажиром) місць в готелях або на транспортних засобах, квитків у культурно-видовищні установи на певну дату.

Бунгало – окрема будівля, що використовується для розміщення туристів, часто пропонується в тропічних та південних країнах.

В

Віза – спеціальний дозвіл відповідних органів іноземного уряду на в'їзд, виїзд, проживання або проїзд через територію цієї держави.

Г

Гід – провідник-професіонал, що показує туристам визначні пам'ятки міста або місцевості.

Д

Дайвінг – підводне занурення з аквалангом.

Дьюті-фрі (duty free) – система безмитної торгівлі в аеропортах, на бортах літаків, паромах і інших транспортних засобів, або в окремих місцях відвідування іноземців (як правило, сигарети, вино, парфумерія і сувеніри).

З

Зелений коридор – місце перетину кордону для провозу речей, що не підлягають обов'язковому митному декларуванню.

I

Інклюзив-тур – основний вид індивідуального або групового туру. Як правило, є жорстко сплановану по маршруту, часу, терміну, набору і якості послуг поїздки, яка продається споживачу як нероздільні на елементи товар за загальною ціною, звичайно включаюшій в себе вартість як обслуговування, так і проїзду за маршрутом.

Інтер-Райл – система проїзних квитків на залізничному транспорті, що дозволяє протягом певного терміну дії їздити всередині зони квитка без обмежень.

К

Кейтерінг – надання харчування та напоїв поза приміщенням кафе чи ресторану засоби розміщення.

Кайонінг – спуск по гірських річках і водоспадів в гідрокостюмах без застосування плавзасобів.

Кемпер – турист, що подорожує на автотранспорті та користується кемпінгом.

М

Маніфест – список членів команди і пасажирів морського пасажирського судна з зазначенням паспортних даних.

Маршрут – заздалегідь намічений або встановлений шлях проходження подорожуючих (туристів) або транспортних засобів.

О

Організатор туру – приватна особа (іноді турагент) або організація, яка збирає групу туристів для участі в турі, що пропонується тірістської фірмою.

Оферта – формальна пропозиція на укладення угоди із зазначенням умов.

П

Пекідж-тур – будь-який тур (індивідуальний або груповий), що включає в себе деякий набір послуг (перевезення, розміщення, харчування, екскурсії і т.д.), загальна продажна вартість якого дорівнює вартості його елементів.

Р

Рафтинг – сплав по гірських річках на човнах, катамаранах або плотах, що не обладнані моторними засобами.

Ротель – пересувний готель-вагон.

С

Сафарі – туристична поїздка з метою полювання або знайомства з місцевою природою, як правило в країнах Центральної Африки.

Скі-пас – дозвіл або пропуск на користування підйомниками в певному місці для спуску на гірських лижах або сноуборді.

Т

Трансфер – будь-яке перевезення туриста всередині туристичного центру (доставка з вокзалу, аеропорту або морського порту в готель і назад; з одного вокзалу, аеро-або морського порту на інший; з готелю в театр і назад).

Трекінг – піші походи по пересіченій місцевості без спеціальної підготовки учасників.

Туристична фірма – підприємство, що здійснює збут туристичних послуг споживачам. В залежності від функцій, які виконуються туристичними фірмами, їх поділяють на турагентів і туроператорів.

Ф

Фрахтування – укладення чартеру.

Х

Хостел – різновид готелів з невеликим набором послуг.

Щ

Шенгенська віза – єдина віза терміном до трьох місяців, що дає можливість безперешкодно пересуватися по території країн Шенгенської групи (Німеччина, Франція, Бельгія, Голландія, Люксембург, Іспанія, Португалія, Італія та ін) протягом терміну дії візи.

Для нотаток

Інформаційно-бібліографічне видання

**МАНДРІВКА
ПОЧИНАЄТЬСЯ З ОДНОГО КРОКУ**

ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОСІБНИК

Укладач: Базир Тетяна Миколаївна

Редактор	С. В. Сичова
Комп'ютерний набір	Т. М. Базир
Комп'ютерна верстка	В. В. Шевченко
Відповідальна за випуск	М. Г. Максименко

Підписано до друку 26.06.2017. 48 стор. Тираж 4 прим.
Обласна бібліотека для юнацтва імені Олеся Гончара
36038, м. Полтава. вул. Олеся Гончара, 25а
<http://libgonchar.org> E-mail: pobugonchara@ukr.net